

PASIENTINFORMASJON OM ZONISAMID - et legemiddel mot epilepsi

Preparater

Zonegran, kapsler 25 mg, 50 mg, 100 mg

Om zonisamid

Zonisamid brukes først og fremst for å forebygge fokale anfall, også anfall som utvikles videre til et generalisert krampeanfall. Hos voksne med nydiagnostisert epilepsi kan zonisamid brukes alene. Zonisamid kan også brukes i kombinasjon med andre epilepsimedisiner hos voksne, ungdom og barn fra 6 års alder (over 20 kg). Zonisamid virker ved å dempe aktiviteten av stimulerende nerveceller i hjernen, og reduserer sjansen for anfall.

Dosering

For voksne pasienter som bruker zonisamid som eneste legemiddel anbefales en startdose på 100 mg (tas én gang daglig). Vanlig vedlikeholdsdose er 300-maks 500 mg. Dosen trappes opp med 100 mg annenhver uke. Hvis zonisamid brukes som tilleggsbehandling (hos voksne) anbefales en startdose på 50 mg daglig fordelt på to doser. Dosen kan økes til 100 mg daglig etter en uke og videre hver uke. Vedlikeholdsdosen kan gis én eller to ganger per dag og er vanligvis 200-400 mg daglig. Til barn (fra 6 års alder/over 20 kg) er det vanlig å starte med 0,5-1 mg/kg/dag, økende med 0,5-1 mg/kg/dag hver uke eller sjeldnere til 4-8 mg/kg/dag opp til maksimalt 400 mg/dag. Legemiddelet kan gis én gang per dag, gjerne om kvelden fordi en av bivirkningene kan være tretthet.

Slik bruker du medisinen

Zonisamid finnes i kapsler på 25, 50 og 100 mg. Kapslene skal helst svelges hele. Ved behov kan kapslene åpnes og innholdet blandes i litt yoghurt, syltetøy eller lignende, eller innholdet kan løses opp og drikkes eller gis i sonde. Ved behov for lavere doser enn 25 mg kan innholdet løses i vann og en mengde tilsvarende ønsket dose trekkes opp med sprøyte. Det er viktig å ta legemidler mot epilepsi regelmessig som avtalt med legen.

Effekt

Det tar 1-2 uker ved oppstart og etter dosejusteringer, før mengden i blodet har stabilisert seg. Virkningen bygges gradvis opp, og det kan ta tid (inntil tre måneder) før man får full effekt.

Forsiktighetsregler

Pasienter som ikke tåler sulfa (enkelte antibiotika), må ikke bruke zonisamid. Oppstår sår hals eller feber, utslett, munnsår eller hudblødninger, må lege kontaktes og behandlingen evt. avbrytes. Tilfeller av redusert svetting og forhøyet kroppstemperatur er rapportert, særlig hos barn. Ved nedsatt nyre- eller leverfunksjon kan lavere doser og langsommere dosejustering være nødvendig. Reaksjonsevnen kan påvirkes.

Bivirkninger

De vanligste bivirkningene er tretthet, svimmelhet, anoreksi, kvalme, irritabilitet og depresjon. Disse bivirkningene er som regel doseavhengige og vil gjerne avta etter en tid. Nyresten kan forekomme, og zonisamid bør derfor brukes med forsiktighet hos pasienter med økt risiko for nyresten. For å unngå nyresten er det viktig å drikke mye.

Kombinasjon med andre medisiner

Noen medisiner mot epilepsi kan øke utskillelsen av zonisamid slik at man trenger høyere doser. Det gjelder karbamazepin (Tegretol, Trimonil), fenobarbital (Fenemal), fenytoin (Epinat) og primidon (Mysoline, Liskantin). Oppgi alltid din faste medikasjon når andre legemidler (f.eks. antibiotika) blir forskrevet.

Blodprøver

Mengden av zonisamid i blodet bør følges nøye inntil effektiv dose er nådd. Deretter bør konsentrasjonen måles 1-2 ganger i året, også når anfallene er under kontroll. Referanseområdet er 45-180 µmol/l.

Graviditet og amming

Erfaring med zonisamid til gravide kvinner er begrenset. Det er derfor viktig at planlagt eller pågående graviditet drøftes med legen. God oppfølging av den gravide med hyppige målinger av mengden zonisamid i blodet er viktig både under svangerskapet og etter fødselen. Zonisamid går over i morsmelk i konsentrasjoner tilsvarende konsentrasjonen i morens blod. Amming frarådes vanligvis ikke men bør vurderes i hvert enkelt tilfelle for zonisamid da det foreligger lite erfaring. Det anbefales å se etter tegn på tretthet, slapphet, dårlig sugesevne eller mistriksel hos barnet. Det er viktig at spørsmålet om amming tas opp med legen.

Generell informasjon om epilepsimedisiner

Slik bruker du epilepsimedisiner

- Det er viktig å ta legemidler mot epilepsi regelmessig som avtalt med legen. Ta kontakt med behandlende lege eller med farmasøyt på apoteket dersom du er i tvil om noe som har med medisinene å gjøre.
- Legemidlet bør tas til omtrent samme tid hver dag for å få best mulig effekt. En dosett gjør kan gjøre det enklere å huske å ta medisinene regelmessig.
- Tabletter skal i utgangspunkt ikke deles eller knuses, med mindre det er angitt i pakningsvedlegget. Spør farmasøyten på apoteket dersom du er usikker.
- Hvis du glemmer å ta en dose, ta den så snart du oppdager det. Oppdager du det ikke før neste medisindose skal tas, vil det for de fleste være best å ta begge dosene samtidig. Hos barn er det vanlig praksis å gi morgendosen dersom det oppdages før lunsj at den er glemt. Om det oppdages senere på dagen at dosen er glemt gis vanlig dose om kvelden.
- Hvis bruken av epilepsimedisin skal avsluttes, er det viktig at dette gjøres i samarbeid med legen. Dosen må reduseres gradvis over tid (uker til måneder) for å unngå økt anfallsrisiko. I sjeldne tilfeller kan det være nødvendig å avslutte behandlingen raskere, for eksempel ved alvorlige bivirkninger, må det KUN gjøres etter avtale med lege.

Mat og drikke

Epilepsimedisiner bør tas i forbindelse med måltid. Da blir nivået av medisin i blodet jevnere og risiko for bivirkninger blir mindre. Dessuten kan det være lettere å huske å ta medisinen.

Alkohol

Legemidler mot epilepsi kan forsterke virkningen av alkohol og omvendt, med økt tretthet og redusert reaksjonsevne som følge. Alkohol bør derfor brukes med forsiktighet. De fleste som har epilepsi og bruker epilepsimedisiner, tåler å drikke noe alkohol. Noen vil kunne oppleve økning av anfall ved bruk av alkohol, uavhengig av hvilke medisiner de bruker.

Forsiktighetsregler

Reaksjonsevnen kan påvirkes, og bilkjøring og betjening av maskiner bør unngås inntil man vet hvordan man reagerer på legemidler mot epilepsi. Noen få personer som får behandling med legemidler mot epilepsi har hatt tanker om å skade seg selv eller begå selvmord. Kontakt lege dersom du får symptomer på depresjon og/eller selvmordstanker.

Kombinasjon med andre medisiner

Noen legemidler mot epilepsi kan redusere eller øke effekten av andre legemidler. Dette gjelder både andre epilepsimedisiner og helt andre legemidler som for eksempel p-piller eller antikoagulasjonsmidler, men også enkelte antibiotika. Oppgi alltid hvilke legemidler du bruker fast når andre legemidler (f.eks. antibiotika) blir forskrevet. Noen helsekostprodukter kan også påvirke epilepsimedisiner. Informer legen din om du bruker slike preparat.

Oppfølging av behandlingen

Det tas jevnlig blodprøver ved bruk av epilepsimedisiner for å måle mengden medisin i blodet. Disse målingene brukes for å tilpasse doseringen til den enkelte pasient. Nivået av medisin i blodet sammenlignes med et referanseområde. De fleste oppnår best balanse mellom effekt og bivirkninger med medisinnivå innenfor dette området. Snakk med legen din og annet helsepersonell om du opplever bivirkninger av behandlingen. Dette er viktig informasjon for å kunne tilpasse behandlingen best mulig.

Medisiner på utenlandsreise

Se informasjon på Legemiddelverket sine sider for informasjon om regler for å ta med legemidler på reise utenlands. Hvis du er i tvil om hva som gjelder for dine medisiner kan du spørre farmasøyten på apoteket.

[https://legemiddelverket.no/bivirkninger-og-sikkerhet/rad-til-pasienter/10-medisintips-for-ferien#10\)-behov-for-å-ta-med-medisiner-inn-i-norge](https://legemiddelverket.no/bivirkninger-og-sikkerhet/rad-til-pasienter/10-medisintips-for-ferien#10)-behov-for-å-ta-med-medisiner-inn-i-norge)

Graviditet og amming

Planer om graviditet skal alltid diskuteres med legen, slik at videre behandling og oppfølging kan planlegges i forhold til dette. Det anbefales at kvinner tar folsyretilskudd 4-5 mg per dag siste måned før planlagt graviditet og første trimester for å forebygge nevralrørsdefekter. Man regner det som greit å amme samtidig med bruk av de fleste epilepsimedisiner på grunn av begrenset overgang til morsmelk. Likevel har man ofte begrenset erfaring, slik at det anbefales å være oppmerksom på unormal tretthet, dårlig sugeevne eller mistrivsel hos barnet. Ta i så fall kontakt med helsepersonell. Det kan bli nødvendig å redusere eller å avbryte ammingen. Ved bivirkninger hos barnet kan evt. konsentrasjonen i blodet hos barnet måles, og blandingsernæring (amming pluss tilskudd) vurderes. Da kan man gjerne amme rett før neste medisininntak (når konsentrasjonen hos mor er lavest). Fra barnet er 3 måneder er risikoen for bivirkninger mindre. Det er viktig at spørsmålet om amming tas opp med legen.

Andre opplysninger

Legemidler mot epilepsi er reseptbelagt. De fleste kan skrives på blå resept; refusjonskode G40/N88. For refusjonsberettiget bruk og eventuelle vilkår, se Legemiddelverket.no, Refusjonssøk (Refusjonslisten).